

Dr. Anceal Gill
(NUML, Islamabad)

Abstract: The present study set out to examine two of the psycholinguistic phenomena, trilingual memory and lexical access, phenomenologically without disregarding the insight gained from psycholinguistic studies. Employing the phenomenological framework, lived experiences of Punjabi-Urdu-English (P-U-E) trilingual were explored in order to find out the processes these trilingual participants used for learning and using the three languages. Three of the phenomenological methods: semi-structured life world interviews, focus group discussions and essay writing, were used for eliciting the experiences of 33 P-U-E trilingual participants, chosen from three different age groups (18-23 years, and 50-60 years or above) to observe developmental changes in the over a long period of time. Data explication was carried out using Hycner's (1985) 15-step process, especially formulated for keeping the essence of the participants' experiences of the phenomena intact. Major findings were: (1) the effect of the age of acquisition on

the learning of new languages, L2 as well as L3, (2) Dependence on Urdu for using English, (3) Developmental aspect, (4) The need to exert a conscious control for stopping interference from the other two languages in order to speak one language consistently, and (5) proficiency as the most significant factor in lexical selection.

Keywords: Trilingual memory, P-U-E trilingual, lexical access, phenomenology, lived experience.

Pakistan is richly blessed with languages. Bilingualism and Multilingualism are every day experiences with the people of Pakistan as most of the Pakistanis in general and the literate population of Pakistan in particular is able to speak more than one language. Most of the literate population in this country has been observed to be trilingual as they speak a regional language (Punjabi, Pushto, Sindhi, etc.) as their first language (L1), they start speaking Urdu as their second language (L2) when they start going to school, and later on when it comes to higher education and professional life, they gain a reasonable proficiency in English, which becomes their third language (L3).

Trilingual Memory and Lexical Access: A Phenomenological Perspective

Part-1

In this way, they become trilinguals, in the literal sense of the term, using three languages on regular basis, in most of the cases. Keeping this situation in view, it can be said that the study of bilingualism and multilingualism holds great potential in a country like Pakistan. Taking a step forward, the present study sets out to explore the memory of the individuals who are trilinguals, that is, speak three languages. For this purpose, the study will delimit itself to the trilinguals who speak Punjabi, Urdu and English, and will refer to them as P-U-E trilinguals.

It was during the middle of the last century that bilingual memory became a subject of interest, that how individuals speaking two languages organized their memories for two languages and interacted with them as compared to monolinguals. It is worth mentioning here that a systematic study of bilingual memory began with Weinreich (1953), who was the first to propose a lexical-conceptual distinction in bilingual memory, that separate stores for verbal and nonverbal memory,

and also put forward three discrete types of bilingual memory systems, namely: coordinate, compound and subordinate. Weinreich's formulation led to a whole long tradition of research in the field of bilingual memory, which continues till today. Most of the subsequent researches focused on investigating the lexical-conceptual distinction in bilingual memory.

Another significant contribution in the field has been ascribed to Kolers (1963), who with the help of an experimental study on bilinguals, was able to establish that there were two weinreich's (1953) lexical-conceptual distinction a step further by indicating a possibility for two separate memory stores for the two languages of a bilingual. Later, Scarborough, Gerard, and Cortes (1984), through an experimental study using word recognition task, not only validated Kolers, findings, but went further in pointing out that the two lexical stores of a bilingual had two separate conceptual stores. In the same way, Kolers's findings stimulated a number so

subsequent to researches of substantial significance to the field.

One such study was carried out by potter, So, Eckardt, and Feldman (1984), who attempted to determine the types of links between the two separate lexicons of a bilingual. They put forward two hypotheses: word association, where second language words were not directly associated with first language words but both the lexicons were associated with a common non-linguistic conceptual system. Using experimental tasks of word naming, single word translation, and picture naming, the researchers were able to show that there was no direct association between the two lexicons, but strongly supported a common conceptual representation for the two languages of a bilingual. The study, thus, stood in direct contrast to Scarborough et al.'s (1984) study, which had favored two separate conceptual stores for the two languages of a bilingual.

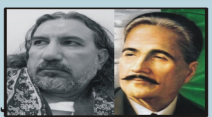
A long tradition of controversy began with the contrasting results of the two studies, Scarborough et al. (1984) and potter et al. (1984). Some of the studies supported separate conceptual stores for the two languages, whereas the

others supported common conceptual stores for the two languages of a bilingual. Another significant study that further tested and somehow established potter et al. his claim was carried out by Kroll and Stewart (1994). This study was actually a culmination of the series of experiments which started with Kroll and Curley in 1988. It was the study that led to the formulation of the Revised Hierarchical Model (RHM, henceforth) of bilingual memory representations, which is undoubtedly the most influential model of bilingual memory so far though it has dominated the field for more than one and a half decade. In this study, using the experimental tasks of picture naming, single word translation and word naming, the researchers were able to show that the two hypotheses put forward by Potter et al. (1984), namely: word association and concept mediation, in fact formed a hierarchy word association worked at lower second language proficiency and concept mediation came into play after the bilingual had acquired a certain higher level of proficiency in the second language.

To be Continued

گوشہ ادب

اقبال دیوان قاضی رہا عیاں ہندکووانی کا / سید شاد

کیا و چنان و دم خاک
و مکن من نہ دام گوہر صحت
تکام بر تر از گردوں، تم خاک
جیشہ تے کیتاوی مٹی ہوئے
بت خانہ کھیا تے حم دی سوئے
ہاندہ کچھ دی چٹھہ کر مری کبھ اے اصل
اسان تے اکھ بدن آں پکڑ چوئے

اگر در مشب خاک تو نہاں
دل صد پار خنابہ ہارے
زہر تو بہاں گریہ آموز
کہ از لعل تو رویہ لالہ زارے

کب مٹھ کدے مٹی ترا چٹھہ ہوئے
سو کھوئے دل، خون کچھ نیا ہوئے
تازہ موسم دے بدلے کچھ رنواں ج
اقرو قون لالہ زار بھدا ہوئے

دام نقش ہائے تازہ ریزد
بیک صورت قرار زندگی نیست
اگر امروز تو تصویر دوش است
بناک تو شرار زندگی نیست

ایہ زندگی ہر بل جلدی اے کب حالان کچھ
ہندے آں بے چینی اے
بے اج دا دیوارا ترا کل ناں اے
مٹی تری زندگی قون فر عاری اے

خیال آ گیا آیا۔ ایہہ انڈیا نے پروڈیوسر کیم جان
مردم نوں سولیا تا اتان تے منن فوراس تے
کریٹ کھنکریں دا کھہر دیا۔ ایہہ تھیں ورک
واسے اردو ڈراما سٹاڈیو کراچی اسرار آئی۔

شریا تے مانن کب دوسرے نوں چاہندین۔ شریا دا
مکھ و منترن ہوجاوندے۔ جیہڑا کولت وچ
اے۔ شریا نوں اس گل دا کھہر ہوندا ہے مگراد
کب حیارہ تے خاندان دی وفادار کڑی ہوندا
وڈیاں دے فیصلے دے گے نہیاں کر کے آپڑی
تقدیر دا فیصلہ قبول کر لیتے۔ ایہہ ان ترف کے رد
چاہاوندے۔ کیونکہ اوڈیاں جتوں دی حد تک محبت
کروندے۔ اوڈیاں دی جدائی دا صدمہ برداشت
کرسکدا۔ اوڈیاں نوں آپڑو مکھو ہوندا یا
کیندا ہے شریا کیندا ہے۔ تیرے پھیر پھیر دی زندگی
عذاب ہونے۔ مگر میں جیہڑاں تے نی آپڑے

دست بعداں دا واپس آپڑے گراں آغاوندے۔ بڑھا
ہونکے۔ اس دے دل وچ شرادی جاتا ہے۔
اس خاطر اس نے دیوا دی نی کیا۔ اتھے آکے اس
نوں شہر یارے۔ شریا دی محبت تے خبرین دے
کس ہول بنگیے دے دا فیصلہ گوارا کئے
کاڈیہاں رادواہو حال وچ خبرین لال کرا۔
(جاری اے)

غزل
سکندر حیات سکندر
لیاں ہوؤں غم دیاں راتاں
لک لک روؤں غم دیاں راتاں
تھیں چھوؤں غم نال دل کے نوں
تھے چھوؤں غم دیاں راتاں
بنائی دے داغ پڑاؤے
رو رو تھوؤں غم دیاں راتاں

بہار گنہواں والے سارے
نیکرو تھوؤں غم دیاں راتاں
روز سکدر مر کے جیسے
روز ہی کوؤں غم دیاں راتاں

بکری میرے یار
بکری میرے یار دی تیار ہو گئی اے
دودھ دھنڑی کی بی ہوئے لپاڑ ہو گئی اے
چاہہ تا خوب مجھے تال کھائی اے
تھی رہ کہ بس گل غار ہو گئی اے
میں میں کرنا شور بی باواں چھوڑ دیاں
تھی لوہر کھڑے دا ٹھکر ہو گئی اے
چپ چپتی سوچاں دم وچ رہتی اے
بدھ بڑ کے ڈنڈا کی پیڑ ہو گئی اے
ڈاکٹر صیب نے آئے ٹیکہ نی لائیں
خوسے کس غم وچ گرفتار ہو گئی اے
چنگی پٹی ہو گئی دیکھ کے تھائی نوں
دودھ دے کچھوڑی کی ہتھار ہو گئی اے

اُردو ڈرامہ: تیسرا آدمی
(پہلی قسط)
پروڈیوسر: نسیم جان
پشاور سٹیویشن سنٹر

آپنیجے دی پیدائش گھاری دے ذہن وچ
ہوندا تے او اس دے ذہن وچ ای پرورش پا
کے کھاؤ دی کل اختیار کردا ہے مگر بعض
آپنیجے جیجے جئے حالات تے واقعات اثر
لے لیکے چاہندین اس ڈرامے دا آپنیجے آواز
تھیں دے کھالیں اس ڈرامے دا آپنیجے آواز
لوک ملک ی باران۔ باری پیدہ آئے اس خاطر
ایہہ کم نی کرے تیار کھانڈین۔ بلکہ ہزار وچ
نہ دی جیت تی ڈیل آئی تے سستی مٹی دی پرواہ
کر دے آئے۔

نئے آپڑے دوست سی پچھا تاں تے کیا کہتو
دے لوک زیادہ تر ملک ی باران جیسوے کچھ
کھاؤں چاہندین تے دت اساری زندگی وچ
تیرے ای دفعہ آندین۔ کب دفعہ ایہہ آکے آپڑے
داسے کب شاندار بنگہ جیڑاوندین تے چلے
چاہندین۔ دوسری دفعہ ایہہ آکے دیاہ کردین تے
مہینہ پورا کر کے داپس چلے چاہندین تے تیسری
دفعہ اٹا دی ہیت آئی ہیت آئے۔

ایہہ پس شل پھوڑی تے سونے دے بعد
میرے ذہن وچ اس موضوع تے ڈرامہ کھنکریں دا

دُعایاں بکری
دعا ماں بکری دی لیڈواں دے برکت
رب اس قون دیدا دے عزت
دلت زیتاں آتھے رہندین دن
خدمت عبادت حق پا جانے عصلت
اے دنیا دے فانی تے آتری چاؤی
رستے نی دے پا تو رعت
دو چیزاں بندیاں نوں کر دیلن اچا
اللہ تے بندیاں دی کر تو خدمت
بزرگ ماں بکری اگے نہ یلو
چاڑی کر کے جنت تو جنت
پاس دعا داؤج اے کامیابی
لے کے دھواہ کھٹ لے تو جنت

غزل
محمد انصاری
یار دے وچ من مانی یارو نی چل دی
ٹنگی ٹنگی خانی یارو نی چل دی
کد دوسوے دی گھل قون سونڈا پٹھا دے
”میں“ دی اکڑ خانی یارو نی چل دی
اس دے وچ تا مر کے صواو پٹھا دے
محبت مضرب زبانی یارو نی چل دی
یار تا دو دلاں دا سودا ہوتا دے
اس حق تیں بار خانی یارو نی چل دی
سار حق دی خاطر کل کے یلا کر
خوف دی کھرنی یارو نی چل دی

نعت رسول جنوں / سید سید کیانی

مفت کراں میں پاک نبی دی جری کے اوقات
آپے سائیں کرم کرن تے ہو چاوی اے نعت

آپ آئے تا کفر انہرے نور توری ہوئے
نہیں تا انج بی کبھے دے وچ ہونے لات مانتا

کب داری خیرا چلے دل نال پڑھ لوے نبی داکھ
میرا تے ایمان اے کجھو ہو گئی آزی نجات

اسی تا دنیا تے جیسے آپ دے تو دا حدقت
باقی ایہہ سلام تو دے کی اے کلمات

خیرا آپ دے لڑ گیا دے آزا ہوا پار
کے میدان حق ہوئیں سکدی آؤں کدی بی مات

میرے تے بی نظر کرم دی پادو میرے آت
میرے عاجز تے بی ہودے رعت دی برسات

زندگی میری بندگی میری شاعری بی اے میری
صدقہ آپ دی ذات دات حسین دی انحرات

ہر کب نبی تے مجھو دیں کے متواہ دے اینڈ
سواوے تے کردار نے آت جیتی اے کائنات

دولت شہرت ہوندا چاوے ساراں دا ایمان
جہل کئے سواوے چاہنڈے وے پیا دی ہر گل بات

کھہر گواں تے دت آتھے غاں دے پھاڑ
کبیرے پادری اے ساناو غلام کی کالی رات

شکر کراں میں کھہر داری کیوں نہ یار سید
آپ دی نسبت پا کے میری لہجہ ہو گئی ذات

$\frac{1}{\sqrt{2}} \begin{pmatrix} 1 & i \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$